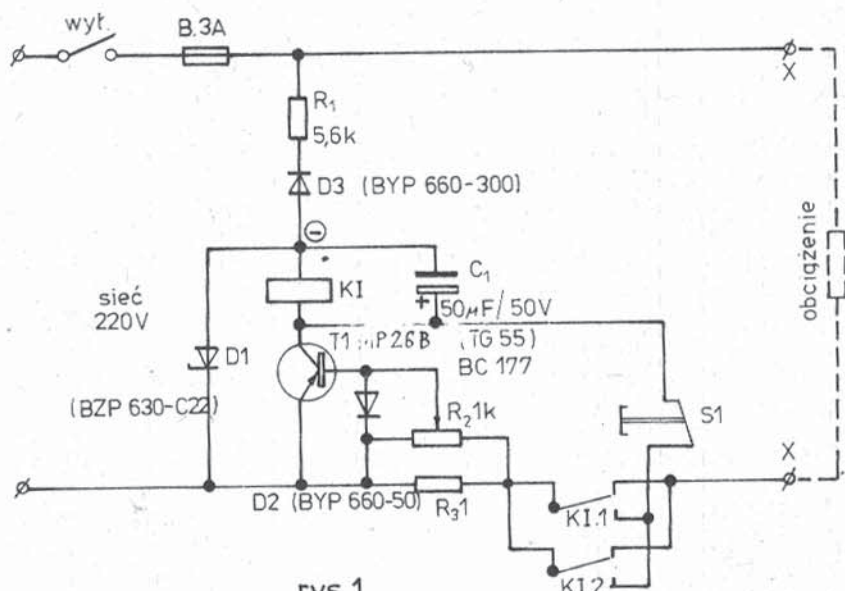

OGRANICZNIK PRĄDU ZMIENNEGO (do 1,5 A)

rys.1

Omawiany przyrząd jest przeznaczony do automatycznego odłączania obciążenia, jeśli przepływający prąd przekroczy dopuszczalną moc.

Prąd przepływający przez obciążenie przyłączone do zacisków X-X powoduje na rezystorze R_3 spadek napięcia. Część tego napięcia, otrzymywana z suwka potencjometru R_2 , podaje się do obwodu bazy tranzystora T1. W obwodzie kolektora tego tranzystora załączony jest przekaźnik elektromagnetyczny KI. Jeśli prąd obciążenia przekroczy dopuszczalną wartość, to przekaźnik zadziała i swoimi zestykami KI.1 i KI.2 odłączy obciążenie od sieci i zablokuje się. W takim stanie przyrząd pozostaje tak długo, dopóki nie zostanie naciśnięty przycisk S1.

Rezystor R_1 , dioda Zenera D1 i kondensator C_1 tworzą stabilizowane źródło zasilania. Dioda D2 zabezpiecza złącze emiterowe tranzystora T1 od działania na niego napięcia o odwrotnej polaryzacji.

Prąd ograniczania ustala się potencjometrem R_2 . Minimalny prąd ograniczania wyznacza się oporem rezystora R_3 . W danym układzie wynosi on około 0,2-0,3 A.

Dla zabezpieczenia sieci przed ewentualnymi krótkimi zwarciami, w układzie stosuje się bezpiecznik B. Zestyki KI.1 i KI.2 przekaźnika KI połączone są równolegle dla uzyskania możliwie dużego prądu ogranicznika.

Po zbudowaniu i starannym sprawdzeniu wszystkich elementów ogranicznika prądu zmiennego przyłączamy do jego zacisków X - obciążenie, np. żarówkę o mocy 100 W i ustawiamy potencjometr R_2 w skrajnym lewym położeniu. Następnie przyłączamy sieć 220 V prądu zmiennego i obracając pokrętkę potencjometru R_2 w prawą stronę wyznaczamy pozycję wyłączania przekaźnika KI. Potencjometr R_2 można wyposażyć w skalę. Przyłączając do przyrządu obciążenie o różnej mocy można wyskalować pokrętkę w jednostkach mocy lub prądu.

Maksymalny prąd ograniczenia przyrządu nie powinien przekraczać 1,5 A, gdyż można uszkodzić zestyki przekaźnika KI.

Na podstawie czasopisma „Radio”
opr. Edward Wądrozki